

Datum 2023-03-24
Dokumenttyp Yttrande
Diarienummer 2023/0093
Ert diarienummer Ju2023/00511
Handläggare Maria Kreutz

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över utkast till lagrådsremiss: Vissa skärpta villkor för anhöriginvandring och begränsade möjligheter till uppehållstillstånd av humanitära skäl

Myndigheten för delaktighet arbetar för ett samhälle där alla kan vara delaktiga, oavsett funktionsförmåga. Myndigheten för delaktighet lämnar följande yttrande.

Sammanfattning

Myndigheten för delaktighet (MFD) bedömer att förslaget om begränsade möjligheter till undantag från försörjningskrav vid anhöriginvandring riskerar att påverka personer med funktionsnedsättning i högre utsträckning än övriga personer som ansöker om uppehållstillstånd. Detta bland annat på grund av att personer med funktionsnedsättning generellt befinner sig längre från arbetsmarknaden än övrig befolkning.

MFD vill även lyfta fram synpunkter gällande förslaget om att begränsa möjligheter att bevilja uppehållstillstånd av humanitära skäl. Resultatet av en sådan begränsning riskerar att leda till konsekvenser för personer med funktionsnedsättning, såväl barn som vuxna. Att en person har en funktionsnedsättning märks inte alltid förrän sent in i asylprocessen och kan förbises när bedömningar om synnerligen ömmande skäl görs.

Myndighetens synpunkter

Övergripande

Det saknas idag statistik om hur stor andel av nyanlända personer och personer som söker asyl i Sverige som har en funktionsnedsättning. Det saknas även en samlad bild över hur situationen ser ut för dessa grupper när

det kommer till asyl- och etableringsprocessen. De få nationella studier som har genomförts kring gruppen asylsökande och nyanlända med funktionsnedsättning visar på att systemen för mottagning och etablering inte alltid är utformade utifrån ett funktionshindersperspektiv och inte heller de insatser som ges inom ramen för dessa. MFD anser att ett funktionshindersperspektiv vid asylhantering och etablering bör bli tydligare för att man på ett relevant sätt ska kunna förutse konsekvenser för personer med funktionsnedsättningar vid ändringar i utlänningslagen.

4.3 Begränsade möjligheter till undantag från försörjningskravet vid anhöriginvandring för vissa skyddsbehövande

MFD bedömer att förslaget om begränsade möjligheter till undantag från försörjningskrav vid anhöriginvandring riskerar att leda till konsekvenser för personer med funktionsnedsättning. Möjlighet att få ett arbete och därmed kunna bli etablerad i samhället behöver sättas i relation till den situation som gäller generellt för personer med funktionsnedsättning i Sverige. Bland annat befinner sig gruppen som helhet oftare utanför arbetsmarknaden och har en lägre utbildningsnivå jämfört med den övriga befolkningen. Att vara asylsökande och nyanländ med funktionsnedsättning försvårar ytterligare möjligheten att etablera sig på arbetsmarknaden. Försörjningskraven kan därmed i ännu högre utsträckning begränsa en återförening med anhöriga.

Förutom att personer med funktionsnedsättning generellt befinner sig längre från arbetsmarknaden än övrig befolkning finns det överlag en bostadsproblematik i Sverige som särskilt påverkar personer med funktionsnedsättning. Generellt råder en bostadsbrist där det finns jobb, och för personer med funktionsnedsättning som behöver ha en anpassad bostad blir det ett ytterligare hinder. Samtidigt ska bostaden uppfylla de krav som ställs för uppehållstillstånd på grund av anknytning, det vill säga att bostaden ska vara av tillräcklig storlek och standard. Sammantaget riskerar detta att försvåra möjligheten till etablering för nyanlända med funktionsnedsättning. Det i sin tur riskerar att påverka möjligheten att klara försörjningskraven för familjeåterförening.

MFD menar också att begränsade möjligheter till undantag från försörjningskravet riskerar att få konsekvenser för anhöriga med funktionsnedsättning som är kvar i krigs- och konfliktområden som vill återförenas med sin familj i Sverige. Anhöriga med funktionsnedsättning och äldre anhöriga lämnas också ofta kvar i en utsatt situation och miljö.

Familjeåterföreningen är därför många gånger det enda sättet för dem att kunna ansluta till sin familj.

MFD menar att förslaget om att ta bort tremånadersfristen för kvotflyktingar vid inresa, kan få konsekvenser för en grupp som redan befinner sig i en utsatt situation. Personer med funktionsnedsättning får ofta vänta längre på bosättning i jämförelse med andra kvotflyktingar, bland annat på grund av bristen på tillgängliga boenden. Det i sin tur påverkar möjligheten att kunna etablera sig på arbetsmarknaden.

Mot bakgrund av ovan vidhåller MFD sina synpunkter om de konsekvenser och risker som kan bli följden av att möjligheter till undantag för försörjningskrav vid anhöriginvandring för vissa skyddsbehövande begränsas. Personer med funktionsnedsättning befinner sig i en särskilt utsatt situation och det behövs även fortsättningsvis tas hänsyn till. Särskilt bör det göras konsekvensanalyser för personer med intellektuell funktionsnedsättning vid eventuell fördröjning av familjeåterförening samt vilken eventuell negativ påverkan det kan få.

5. Begränsade möjligheter att bevilja uppehållstillstånd av humanitära skäl

MFD menar att förslaget om att särskilt ömmande skäl ska ändras till synnerligen ömmande skäl kan få konsekvenser för personer med funktionsnedsättning, såväl barn som vuxna. Funktionsnedsättningar som exempelvis synnedsättning, hörselnedsättning, läs- och skrivsvårigheter och mildare intellektuella funktionsnedsättningar märks ibland inte förrän sent in i migrationsprocessen. Konsekvenserna av detta när bedömningar om synnerligen ömmande skäl görs, bör utredas ytterligare.

Vidare anser MFD att gällande förslaget om ändring till synnerligen ömmande skäl bör man vid bedömning av ett barns situation, utöver att ta hänsyn till barnets hälsotillstånd och utveckling, även inbegripa eventuell funktionsnedsättning och framförallt dess konsekvenser för barnet. Begreppen hälsa och utveckling bör preciseras och hänsyn ska tas till både synliga och osynliga funktionsnedsättningar. Barnkonventionen i sig ger inte rätt för ett barn att beviljas uppehållstillstånd, men i enlighet med konventionens artikel 3 finns det en rätt för barn att få sitt bästa bedömt och beaktat. Efter en avvägning mellan barnets bästa och eventuella motstående intressen bör barnets bästa, speciellt vid konsekvenser av funktionsnedsättning, väga tungt och vara tydliggjort.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har generaldirektör Malin Ekman Aldén (beslutande), avdelningschef Annika Streiler och utredare Maria Kreutz (föredragande) deltagit.

Myndigheten för delaktighet

[elektroniskt underskriven]

Malin Ekman Aldén

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	Malin Ekman Aldén
TITEL, ORGANISATION:	Generaldirektör, Myndigheten för delaktighet
DATUM & TID:	2023-03-28 09:38:35 +02:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	E-post (malin.ekman-alden@mfd.se)
IDENTIFIKATIONS-ID:	d09f9d68525f4bfc971414a4a1506593

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2023-03-28 09:38:41 +02:00
Ref: 70357SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)